

Azərbaycan müstəqil və inkişafda olan güclü dövlət kimi uğurla irəli gedir

DAXİLİ BƏDXAHALARIMIZIN NARDARAN HADİSƏLƏRİNƏ ÖZ MARAQLARINA UYĞUN ŞƏRHLƏRİ UĞURLARIMIZA KÖLGƏ SALMAQ İMKANINDA DEYİL

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin böyük inam və qətiyyətli söylədiyi "Azərbaycan inkişaf yolu ilə gedəcək. Gələcəkdə bizim böyük uğurlarımız və qələbələrimiz olacaqdır" fikri təbii ki, ölkəmizin bugünkü reallıqlarına əsaslanır. Məhz bu uğurların əsasında təsdiqlənən "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" inkişaf Konsepsiyası qarşidakı illər üçün müəyyənləşdirilən hədəflərin məcmusun və icra mexanizmi kimi daim təhlil olunur.

Konsepsiyanın başlıca strateji məqsədi mövcud imkan və resursları nezəre almaqla, Azərbaycanda davamlı iqtisadi artım və yüksək sosial rifah, səmərəli dövlət idarəetməsi və qanunun alılıyi, insanların bütün hüquq və azadlıqlarının tam təmin olunması və vətəndaş cəmiyyətinin ölkənin ictimai həyatında feal statusu ile seciyyələnən inkişaf mərhəlesinə nail olmaqdır. Qarşıda duran məqsədlərə çatmaq üçün ölkənin bütün imkanlarından dolğun istifadə etmek, mövcud iqtisadi, sosial, siyasi resurslardan tam səmərə ile yaranmaq və ölkənin potensialının gücləndirilməsinə şərait yaratmaq vacib sərtidir. İstənilən iqtisadi artımın məqsədi sosial rifahın yüksəldilməsidir. Bu baxımdan, sosial sahələrin və insan kaptalının inkişafı Konsepsiyanın əsas prioritetlərindən biridir.

Bu hədəfləri şərtləndirən amillərdən bəhs edərək, təbii ki, ilk olaraq, mövcud ictimai-siyasi sabitlik öncəkilir. Cənab İlham Əliyev bildirir: "Bizim tutduğumuz yol düzgün yoldur. Azərbaycan müstəqillik, inkişaf yolu ilə gedir. Bir neçə il bundan əvvəl dünyani bürümüş iqtisadi və maliyyə böhrəni, eyni zamanda, bölgəde baş veren xoşagelməz hadisələr, toqquşmalar Azərbaycanın uğurlu inkişafına təsir etməmişdir. Bunun başlıca səbəbi Azərbaycanda ictimai-siyasi vəziyyətin sabit olmasıdır, xalqla iqtidár arasındaki birlidir və bizim bütün programlarımızın uğurlu icrasıdır. Azərbaycanın apardığı xarici və daxili siyaset xalq tərəfindən dəstəklənir və əminmə ki, bu il də görülecek işlər nəticəsində Azərbaycan daha da güclənəcək."

Ulu önder Heydər Əliyev bildirirdi ki, sabitlik olmasa, heç bir sosial-iqtisadi programdan, yaxud problemlərin həll olunmasından səhəbt geda bilməz. 1993-cü ildən bəri ölkədə yaradılan sabitlik davamlı uğurları şərtləndirdi. Sabitlik normal biznes mühitinin yaradılması üçün əsas stimulvericisi amildir. Bu amilin önemini düzgün dəyərləndirmək üçün müstəqilliyimin ilk illərində ölkəde xaos və anarxiyanın hökm sürməsinin hansı uğursuzluqlara yol açdığını yada salmağa zərurət duyulur. Azərbaycanlı iqtisadi əlaqələrin qurulmasında maraqlı olan dövlətlərdə tərəddüllerin mövcudluğu inkarnamezdə idi. Xarici iş adamları ölkə iqtisadiyyatına qoyacaqları investisiyaların tehlükəsizliyinə əmin deyildilər. Lakin ümummülli lider

Heydər Əliyevin 1993-cü ildə xalqın təkidi tələbi ilə hakimiyətə qayıdışı uğurlu daxili siyasetə yol açdı ki, bunun da sayesinde yaradılan sabitlik və normal biznes mühiti Azərbaycana investisiya axınıni sürətləndirdi.

Möhkəm təmələ əsaslanan siyasetin fonunda hər ilin əvvəlki il-dən daha möhtəşəm uğurlarla yadda qalacağına əminlik ifadə edilir, yeni-yeni hədəflərdən bəhs olunur və onlarda çatmaq üçün yollar müəyyənləşdirilərkən uğurlarımız yardımçı rolunu oynayır. İqtisadi məsələlər və 2016-ci ilin dövlət bütçəsinin hazırlığı işlərinə həsr edilmiş müşavirədə dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bu fikri xüsusi qeyd etmişdir ki, çalışmalılığ 2016-ci ilde də iqtisadi inkişafı təmin edək. Cari ilin 9 ayının yekunları əsas verir ki, ili yüksək nəticələrlə başa vuraq. Cənab İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, dünya məqyasında buna bənzər yüksək neticələr görmək çox çətindir: "Yenidən nəyə görə? İlk növbədə, bizim güclü siyasi iradəmiz var. Biz öz siyasetimizi ancaq Azərbaycan xalqının maraqları üzərində qurmuşuq. İkincisi, düşüñülmüş iqtisadi siyaset və uzun illər aparılan islahatlar ki, bu islahatlar bu gün beynəlxalq maliyyə qurumları tərəfindən də yüksək dəyərləndirilir."

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev daim çıxışlarında bu reallığı da diqqətə çatdırır: "Əger biz vaxtılıq neft kapitalını insan kapitalına, infrastruktur layihələrinə yönəltməsəydik, bu gün qeyri-neft sektorunuz bu qədər arta bilməzdi. Bəlkə də tənəzzülə uğrayırdı və onda biz ancaq neft amilindən asılı ola bilərdik. Gələcək illərdə ayrılan vəsat və aparılan islahatlar qeyri-neft sektorunun dəha da böyük çəkiye malik olmasına getirib çıxarıcaqdır."

Cənab İlham Əliyev Prezident kimi fealiyyətə başladığı gündən iqtisadi artımın neft-qaz sektorundan asılılığının minimuma endirilməsini qarşıya mühüm vezifə kimi qoyma. Regionların malik olduğu potensialdan səmərəli istifadə etmək üçün təsdiqlədiyi Dövlət Proqramları ilə qarşıya qoyulan məqsədlər yüksək səviyyədə nail olmağa yol açdı. Bu fikir də hər zaman öne çekiilir ki, inkişaf etmiş ölkələrdə paytaxtlar bölgələr arasındadır. Fərqli olmur. Biz də buna çalışırıq. Təbii ki, statistik rəqəmlər diqqət yetirdikdən qədər böyük yolda keçdiyimiz, hansı uğurlara

nail olduğumuzun şahidi olur. Son 12 ildə Azərbaycan dünya məqyasında iqtisadi və sosial baxımdan ən sürətli inkişaf edən ölkədir. 2004-cü ildən bu günə qədər ümumi daxili məhsul 3,4 dəfə, sənaye istehsalı 2,7 dəfə artıb. On iki ildə ölkə iqtisadiyyatına 180 milyard dollar investisiya qoyulub. Valyuta ehtiyatımız 50 milyard dollara çatıb. Müqayisə üçün qeyd edək ki, 2004-cü ildə valyuta ehtiyatları 1,8 milyard dollar təşkil edirdi. Son 12 ildə Sahibkarlığa Kümək Milli Fondunun xətti ilə ölkə sahibkarlarına iki milyard dollar məbləğində güzəştli kreditlər verilmişdir.

Bu illər ərzində bir milyon 400 min yeni iş yeri yaradılıb. Təkcə cari ilin 9 ayında 87 min yeni iş yeri açılıb ki, onlardan 67 min daimi iş yeridir. İşsizlik və yoxsulluq 5 faiz səviyyəsindədir. Qeyri-neft sektorunun, sahibkarlığın inkişafı istiqamətində tedbirlər davamlılığı ilə diqqət çəkir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bildirir: "Daxili sabitlik, xalqla iqtidár arasındaki birlik, cəmiyyət-də ölkəmizin gələcəyi ilə bağlı nikbin fikirlərin təstüklük təşkil etmesi, əlbəttə ki, dinamik iqtisadi inkişafıza tekan verir."

Yazının əvvəlində də qeyd etdiyim kimi, qarşıya qoyulan əsas hədəf Azərbaycanın yüksək gelirli ölkəyə çevriləsi, inkişaf etmiş ölkələr sırasında olması, bu günə qədər 3 dəfədən çox artan ümumi daxili məhsulun dəha iki dəfə artırılmasıdır. Neft gəlirlərindən səmərəli istifadə mühüm sosial-iqtisadi layihələrin icrasını şərtləndirir. Həzirdə aktivlərinin həcmi 37 milyard dollardan artıq olan Dövlət Neft Fondu ölkənin hərtərəfli inkişafına xidmət edən mühüm sosial-iqtisadi layihələrin həyata keçirilməsini maliyyətənədir. Dövlət Neft Fondu nu şəffaflıq kriteriyalar üzərində nümunəvi qurum kimi dəyərləndirən ölkə Prezidenti daim bu principin bütün sahələrdə qorunmasının vacibliyini bəyan edir. Şəffaflıq dayanıqlı inkişafın əsası kimi dəyərləndirilir. Qeyd edilən müşavirədə Prezident İlham Əliyev hökumətin yeni siyasiyyətə işləyecəyini bildirib: "Neft gəlirləri azalır. Ona görə də daha çox innovasiyalara təstüklük verilməlidir. Sahibkarlığın inkişafı üçün əlbəttə ki, addımlar atılacaq və maliyyə sabitliyi təmin ediləcək. Menim buna heç bir şübhəm yoxdur. Bizim maliyyə vəziyyətimiz sabitdir. Kifayət qədər valyuta ehitiyatımız var. Biz yene də düşü-

nülmüş siyaset apararaq valyuta ehtiyatlarını ildən-ile artırırıq. Bu il də biz Dövlət Neft Fonduun vəsaitini qoruyuruq."

Çıxışlarında maliyyə intizamının artırılmasından bəhs edərən cənab İlham Əliyev bu fikri də hər zaman öne çekiir ki, bütçə artdıraq məsuliyyət də artmalıdır. Müqayisəli təhlil aparsaq, 2003-cü ildə dövlət bütçəmiz 1,3 milyard dollar idi. Bu gün isə həmin rəqəm 25 milyard dollarlardan artıqdır. Daim bu məqsəd qarşıya qoyulur ki, qarşidakı ilin bütçəsi ötən ilin bütçəsindən həm keyfiyyət, həm də keçimiyət baxımdan üstün olmalıdır. Təbii ki, bu inam uğurlu sosial-iqtisadi islahatlara, ölkəmizin malik olduğu iqtisadi imkanlara əsaslanır. Dövlət bütçəsindən bu və ya digər sahələr ayrılan vəsatlırlar da artımlar diqqətdən kənardə qalmır. Cənab İlham Əliyev bildirir: "Mən qarşıya belə vəzifə qoymuşam ki, biz çalışmalıyıq, maliyyə rezervlərimiz iləndən-ile artırsın. Bu da, əlbəttə ki, həm xarici investorlər üçün əlavə imkanlara yaradır, inamı artırır, eyni zamanda, dünya maliyyə bazarlarından yaxşı şərtlərlə kreditlərin alınması üçün əlavə imkanlar yaradır. Halbuki buna qədər də böyük ehtiyac yoxdur. Sadəcə olaraq, bu, bize əlavə inam verir. Mən dəfələrlə demişim ki, əvvəlki illərdə bizim esas vəzifəmiz iqtisadi müstəqilliyimizi yaratmaq idi. Bunu da yaratmışıq. Biz iqtisadi cəhətdən tam müstəqillik, heç kimdən asılı deyilik və bəzən imkan verir ki, siyasi sahədə də, o cümlədən xarici siyasetdə də müstəqil siyaset aparaq. Bizim əsas istinad nöqtəmiz, güc mənbəyimiz iqtisadi müstəqilliyimizdir."

Bir sözələ, Azərbaycanın iqtisadi inkişaf strategiyasını düzgün əsaslar üzərində qurması hər bir problemi həll etməsinə stimul verir. Beynəlxalq aləmdən islahatçı, eyni zamanda təşəbbüsleri gerçəkliyə çeviren ölkə kimi tanınan Azərbaycan "Doing Business-2015" hesabında mövqeyini möhkəmləndirmiş, en çox islahat aparan 10 ölkə sırasında 8-ci yeri tutmuşdur. Bu il "Fitch Ratings" agentliyi Azərbaycanın sabit reytinqini bir daha təsdiqləyib. Başqa ölkələrin reytinqinə diqqət yetirdikdən aşağı düşdüyüünü şahidi olur. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev reallıqlar əsasında bu inamı ifadə edir ki, 2016-cı ildə də biz uğurla inkişaf edəcəyik, ölkə qarşısında duran bütün vəzifeləri icra

edəcəyik: "Sadəcə olaraq, ilin sonuna qədər, xüsusi, gələn ilin xərcləri ilə, investisiya proqramları ilə, maliyyə vəziyyətimizə bağlı hökumət daha da ciddi işləməlidir, yəni təkliflər verilməlidir. Ən əsas məsələ ondan ibarətdir ki, gələn ilin bütçəsi balanslaşdırılmış, reallığı əks etdirən və lazımlı olmayan xərclərə yol verməyən bir bütçə olmalıdır."

Üğurlarımız bir daha bu realığın təsdiqidir ki, bu gün dünyada nadir Azərbaycan inkişaf modeli vardır. Davamlı inkişafı şərtləndirən sabitlik, xalq-iqtidár birliyi gələcəyə xidmət edən inkişaf konsepsiyasının uğurları əsasında daha da möhkəmləndirəkdir.

Təbii ki, uğurlarımıza, Azərbaycanın inkişafı üçün esas olan sabitliyin dəha da möhkəmləndirilməsi istiqamətində atılan addımlara diqqət yetirməyim səbəbsiz deyil. Azərbaycanın hər bir uğuruna qısqançlıqla yanaşan, baş verən hadisələri öz maraqları baxımdan təhlil edən daxili bədxahalarımızın və onlara xidmət edən mətbə orqanlarının Nardaran kəndində baş verən hadisələrə ictməi fikrin çəşidrilmasına xidmət edən şəhər vəmələri diqqətdən yayınmir. Azərbaycanın hər bir bölgəsinin, kəndinin, qəsəbəsinin sosial-iqtisadi inkişafının dövlətin siyasetində əsas yer tutduğu aydınlaşdır. Lakin bu gün həmin ünsürlərin Nardaranın bu diqqət və qayğıdan kənardə qaldığını, hətta Bakı və Bakıtrafi qəsəbələrin sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Programında Nardaranın bir qəsəbə olaraq adının çəkilməsini bildirmələri bir daha bu gerçəkliyə ortaya qoyur ki, ölkədə sabitliyin pozulması, ölkə əhalisində iqtidara qarşı inamsızlığın yaradılması, xalq-hakimiyyət qarşısundurması bu ünsürlərin fealiyyətinin əsas tərkib hissəsidir.

Iqtisadi təreqqini şərtləndirən amillərdən bəhs edərən demokratikləşmə prosesinin sürətlenməsi xüsusi qeyd edilir. Demokratiya sabitliyin və qanunun alılıyının hökm sürdürüyü şəraitdə inkişaf edir. Cəmiyyət qanunlarla idarə olunursa, təbii ki, bu qanunlar Azərbaycanın bütün ərazilərində eyni səviyyədə icra olunmalıdır. Hansısa kəndde, qəsəbəde bunu yasaq etmək və başqa bayraqları qaldırıb onu ölkənin üçüncü bayrağına bərabər tutmaq və yaxud da ondan yüksəyə ucaltmaq olmaz. Heç bir siyasi qüvvə həmin dindar şəbəkələrin üzərindən dövlətə salavaşını aparmamalıdır. Ölkədə xalq-iqtidár birliyi sarsılmazdır, möhkəmdir. Uğurlu islahatlar, yəni-əni təşəbbüslerin həyata keçirilməsi, Azərbaycanın yeni hədəflərə doğru irəliləməsi bu birliyi dəha da sarsılmazdır. Bu fikir beynəlxalq səviyyədə də qeyd olunur ki, əhalinin Prezidentə inam və etimadının böyük olduğu ölkədə hansısa çevrilişdən, xalq-hakimiyyət qarşısundan danışmaq qeyri-mümkündür. Azərbaycanın adı daim həmin ölkələr sırasında ön yerde dayanır. Bir faktı da qeyd edək ki, ABŞ-in "Gellap İnternational" təşkilatının bu mövzu ətrafında keçirdiyi sorğularda Azərbaycan daim on yerde dayanır. Ən əsası Azərbaycanın dünya 10 xoşbəxt ölkəsi sırasında qeyd olunur. Bu xoşbəxtliyi şərtləndirən amil kimi, Azərbaycan hakimiyyətinin həyata keçirdiyi siyasetin önündə vətəndaş amilinin dayandığı qeyd edilir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev çıxışlarında daim bildirir ki, görülen işlərdən o zaman razı ola bilərem ki, xalq bu işlərdən tam razıdır. Sosial problemlərin həlli daim diqqətdə olan məsələlərdəndir. Bu baxımdan daxili bədxahalarımızın Nardaran hadisələri ilə bağlı ictməi fikri çəsirdirməq cəhdləri əbəsdir.

Yeganə Əliyeva, "iki sahil"